

Лукашенко Т. О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Авіаційні перевезення здійснюються у відповідності до вимог Конвенції для уніфікації деяких правил міжнародних повітряних перевезень, а також норм Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Повітряного кодексу України. Вони регулюються Наказом Мінтрансу від 14.10.2003 «Про затвердження Правил повітряних перевезень вантажів», Наказом Мінтрансу від 25.07.2003 «Про затвердження Правил повітряних перевезень пасажирів і багажу» та іншими нормативними актами, загальними положеннями про перевезення і правилами перевезення та надання послуг [1].

Повітряний перевізник – центральний суб'єкт відносин перевезення. Повітряним перевізником визнається будь-яка юридична чи фізична особа, яка виконує повітряні перевезення і має права експлуатанта авіаційної техніки. Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 15.11.1996 № 1397 «Про затвердження Положення про національного повітряного перевізника» передбачено перевізника із спеціальним статусом – національного повітряного перевізника. Запровадження для авіаційних підприємств статусу національного повітряного перевізника передбачає створення умов для поліпшення транспортних зв'язків України з іншими державами та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних авіапідприємств на міжнародному ринку транспортних послуг. Статус національного повітряного перевізника підприємству надається за умов: підприємство є юридичною особою згідно із законодавством України і основним видом його діяльності є авіаційні перевезення. Діяльність підприємства повністю відповідає вимогам Повітряного кодексу України; повітряні судна, які експлуатуються ним на повітряних трасах, відповідають міжнародним технічним вимогам; підприємство має власний сертифікат експлуатанта, товарний знак, трилітерний код ІКАО, телефонну позначку та власну перевізну документацію. Надання авіаційному підприємству статусу національного повітряного перевізника здійснюється на конкурсних засадах за поданням Мінтрансу на підставі рішення Кабінету Міністрів України. Національний повітряний перевізник зобов'язаний забезпечувати: першочергове виконання обов'язків, що випливають із міжнародних договорів України, замовлень та окремих завдань Кабінету Міністрів України на повітряні

перевезення. Повітряні перевезення виконуються на підставі договору [2].

Особливий вид перевезення – чартерне повітряне перевезення – виконується на підставі договору чартеру (фрахтування повітряного судна), за яким одна сторона (фрахтівник) зобов'язується надати іншій стороні (фрахтувальнику) за плату всю місткість одного чи кількох повітряних суден на один або кілька рейсів для повітряного перевезення пасажирів, багажу, вантажу і пошти або для іншої мети, якщо це не суперечить чинному законодавству України. Договір перевезення вантажу посвідчується вантажною авіаційною накладною, яка підтверджує укладення договору повітряного перевезення вантажу між перевізником і відправником, умови перевезення і прийняття вантажу перевізником [3].

У міжнародних перевезеннях правилами висуваються додаткові вимоги, зокрема ввезення, вивіз або транзит вантажу повинні бути дозволені законами і правилами країни, на територію, із території або через територію якої здійснюється перевезення. Питання міжнародних перевезень регулюється Конвенцією для уніфікації деяких правил міжнародних повітряних перевезень та іншими нормативними актами. При будь-яких видах перевезень авіаційний перевізник завжди має право: встановити свої правила повітряних перевезень, які спрямовані на підвищення ефективності та якості перевезень і не містять умов та норм обслуговування пасажирів і клієнтури нижчих за рівень вимог, встановлених відповідним органом державної виконавчої влади. У свою чергу за пасажиром завжди залишається право відмовитися від повітряного перевезення і одержати назад суму грошей у порядку, встановленому законодавством України [1].

Окремий предмет перевезень – пошта. Умови і правила перевезення пошти погоджуються з Міністерством зв'язку України. Договір про перевезення пошти повітряними суднами укладається у формі двосторонньої угоди між підприємством поштового зв'язку та авіаційними підприємствами (авіакомпаніями). Договір має бути укладений у письмовій формі та повинен відповідати вимогам законодавства України [1].

Навантаження пошти у повітряні судна, а також її розвантаження з повітряних суден і транспортування до підприємств зв'язку виконуються силами і засобами аеропортів на основі угод з авіаперевізником. Перевезення зброї, боєприпасів, вибухових і отруйних речовин, ядерного палива, радіоактивних речовин та інших вантажів, які належать до особливо небезпечних, здійснюються за дозволом компетентних органів згідно зі спеціальними правилами. Іноземні перевізники здійснюють свою діяльність на території України згідно із законодавством України, міжнародними угодами та договорами [4].

Таким чином, центральним суб'єктом відносин перевезення є

повітряний перевізник. Повітряним перевідником визнається будь-яка юридична чи фізична особа, яка виконує повітряні перевезення і має права експлуатанта авіаційної техніки. Повітряні перевезення виконуються на підставі договору.

Література

1. Безлюдько І. О. Договір перевезення вантажу повітряним транспортом за цивільним правом України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / І. О. Безлюдько. – К., 2005. – 20 с.
2. Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_253
3. Про космічну діяльність: Закон України від 15 листопада 1996 р. № 502/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/502/96-%D0%B2%D1%80>
4. Малишева Н. Р. Космічне право: перспективи розвитку в міжнародному і національно-правовому контекстах / Н. Р. Малишева // Вісник Академії правових наук України. – Х.: Право, 2003. – С. 335-349.

УДК 342.951

Лучок А. М., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗПЕЧНИХ АВІАПЕРЕВЕЗЕНЬ ПАСАЖИРІВ

Стаття 27 Конституції України закріплює положення: «Кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави — захищати життя людини » [1, с. 5]. Без чіткого дотримання цього права, інші права не мають ніякої цінності та корисності, тому воно має охоронятись та дотримуватись законом в усіх сферах суспільного життя, в тому числі й при здійсненні міжнародних авіаперевезень пасажирів. Саме тому ця проблема є вкрай актуальною і необхідно досліджувати її з точки зору науки, щоб у подальшому застосовувати на практиці.

Євроінтеграційний напрямок, який обрала Україна, передбачає, що стандарти, встановлені Європейським співтовариством мають ставати невід'ємною частиною національного законодавства. Ці норми повинні вплинути на всі сфери суспільно-політичного життя України, і внести свої корективи в національне повітряне право. Але слід зазначити, що в